

Halálos büszkeség.

(2)

Irta: *Koncz Géza.*

Ezuttal azonban semmi különösebb szerencsétlenség nem történt, s most Laci ott törli izzadó homlokát a bakonybeli K. . . községhoz vezető országúton.

Rajta kívül még két fiatalembert látunk vele haladni. Az egyik nyurga testű, szép, még egészen gyermekarcú ifjú, kiben lomha járásáról és gubancos szőke hajáról az állatorvost, Czipczer Bélát ismerhetjük fel. — A másik alak — sötétbarna hajú, érett férfi vonásokkal bíró, széleskoponyájú és alacsonyabb termetű, de vállas, izmos teremtmény, — Gödör Pali, ugyancsak filozopter.

Természetesen a julius-végi forró nap nem egyedül Lacira ontja kíméletlen sugarait, amit a szó szoros értelmében: fényesen igazol a két utóbbi bőrén is tündöklő rengeteg vizgyöngy.

— Pfi-ij-ha! de kutya meleg van! — dühöng a testes Pali. De mondtam, hogy induljunk pirkadatkor! Muszáj ilyen hőségben másznunk! Persze ti nem hallgattok rám. Lusta disznók!

— Pali, ne izgasd magad, mert még jobban fogsz izzadni, — vágott vissza Béla. Egyébként nemsokára elérünk a fenyvesbe, s circa egy óra múlva már Hartwickéknál leszünk. — Sejtitek: hogy be fogunk lakmározni? — s nyelvvel egyet csettintett hozzá.

— No Béla, ha ezt hallotta volna Juci? . . . Hát eddig terjed csak a te szerelmed? —

— Hát meddig terjedjen? Az asszony tudjon jól főzni s legyen szép teste, stramm lába. Kell ennél több? Mit bánom én aztán, ha buta és nem ért semmihez.

— Annyi bizonyos: nincsenek nagy igényeid, bár nem értem, akkor miért nem valami tenyeres-talpas Sárít csipsz magadnak, mért Juci körül forgolódsz? Jobban mondva csodálkozom, hogy Juci is így lát-szik gondolkozni.

— Van esze, barátom.

— S milyen jóban vagytok ti?

— Na-ná! — hát még azt se?

— Vagy talán az ajándékozott rajzért olyan nagyon hálás ő? — De te meg mért hallgatsz ennyire Laci? fordult aztán a szólítotthoz Pali. Úgy mész, mintha kánpadra vinnének, már két órája egy árva kukkot sem szólsz.

— Szó, ami szó: ilyen pokoli melegben elég masérozni ezen a vidéken, nem hogy még beszélgessek is. Pláne vitatkozni! . . . Eleget izgultam a kollokviumok alatt; alig tanultam valamit: úgy mentem neki . . . — Örülök, hogy végre semmi gondom, hogy nyugodtan lehetek.

Pedig dehogy is volt nyugodt! Jobban drukkolt mint a kollokváláskor; hisz ép azért oly szóltan. — Neki nem lett volna gondja? De még mekkora volt! Hisz ama bizonyos levél óta folytonosan vergődik. Nem is volt egyetlen kalandja sem azóta. Megszűnt Don Juan lenni végkép. Most már tudta, hogy nagyon szereti Juckót; hogy ez

már nem afféle pillanatnyi bolondulás, milyenbe eddig volt része; hanem egy egész életre szóló halálos vonzódás. — Érezte: ha vágya teljesületlenül marad, soha boldog nem lesz ebben az életben... Pedig mily nagyok voltak erre a kilátásai!... Hát lehet oly hamar felejtteni a *nyomorú*lnak bélyegzést?

Nem is felejtette, noha mostanában már kevésbé érezte annak élet, sőt teljesen feledni vágyta. — De egyre gyötrődött a lelke; hátha más *valaki* nagyon élénken emlékszik még a szavaira, s akkor ez a *valaki* végkép elveszett számára. És e vesztséget oly nehéz volt elképzelni!

Félt rágondolni is, mert ilyenkor a szive facsarodott össze a tengernyi bánattól és kétségbeeséstől.

Most is ezek a gondolatok szegték szavát és élcelődő kedvét, mire pedig volt hajlama azelőtt.

— Elérkezik hát végre az óhajtott s félt pillanat! — Ó hogy dobogott a szive a közeledő nagy szcéna előtt... Pedig milyen régen várta már.

Hogy rászánta magát erre a túrára, annak főoka szintén ez volt. Gondolta, ha már egyszer a balatonparti Zánkában lesz, könnyen föl-rándulhat Hartwickékhoz. S tényleg így lett.

Miután néhány napot Zánkán, Pali nagynénjénél elszórakoztak — megelőzve őt — Czipczer indítványt tett, látogatnának fel Juciékhoz. Természetesen, hogy Koronczó és Gödör magukévá tették az eszmét, s következő nap délelőtt aztán útra is keltek.

A diskurzust folytatva már a sudaras fenyők és terebélyes tölgy s bükkfákból álló erdőben jártak. A levegő itt dús nehéz illatú volt, s a csend ünnepélyes, csaknem templomi.

Elhallgatva, mélyeket lélegzettek s elkalandoztak gondolataikon. Meglehet mindhárman a találkozás pillanatát színezgették maguknak.

Az erdő szélére jutva, egyszerre tárult szemük elé az alig két kilométerre fekvő község. — Mire a harangok delet kongtak: ők Hartwickéknál itták a nagyszerű hűsítőket, mesélve úti élményeikről, benyomásaikról.

X... , amelyben vagyunk, — eléggé népes, de még inkább terjedelmes bakonybeli község. Két részre tagolódik egy erős meredélyű lejtő által. A völgykatlanra néző alsó fele oly mélyen van, hogy Zánka felől jövet még templomát sem látni. Lakosai: magyarok s németek vegyest. Vagy három temploma van a községnek, csárdája azonban még több. Közülök a legjobb hírű, következőkép a többit forgalomra s egyszerűségeire nézve is túlszárnyaló: Hartwick Rezső, Juci apjának tulajdona

Minden bizonnyal hatalmasat lendít a vendéglő keresettségén messze földön híres konyhája, kitünő bora, de éppoly, vagy, talán még nagyobb mértékben járul hozzá a csendes humorú gazda szíves, megnyerő modora és három gyönyörű leánya. Azaz csak kettő, mivel a legidősebb lányt, Elizát már feleségül vette és magával vitte egy veszprémi orvos. Így két lány tartózkodott a szülői háznál: Juci és Magda, kik közt egy év különbség volt csupán az előbbi rovására. Ő volt tehát a legfiatalabb.

Mivel édesanyjuk korán elhalt s mostohájuk nem szeretett gyer-

mekneveléssel vesződni, amihez különben se sokat értett, édesatyjuk pedig a három tagból álló kiszolgáló személyzet mellett is erősen le volt kötve: kezdettől fogva másut, jórészt leánynevelő-intézetekben nevelkedtek, ahova a két lány jelenleg is be volt adva. Csak a nagyobb ünnepekre és a nyári vakációra jöttek haza. Ilyenkor aztán alig győztek a számtalan meleghangú invitálásnak eleget tenni.

Ezúttal szintén oda voltak egy régi barátjuknál, s csak félkettőre voltak haza jövendők.

Képzeltetik, Koronczó mily nyugtalanul és vegyes érzések közepe vártta ez időpontot.

Végre nyílik az ajtó. Lacinak a lélegzete áll el, s belép Juckó.

Át van már öltözve. Rajta rövid újjú kis fehérbabos piros ruha, fehér házi kötényke. Arcán először bájos naivitású, komoly meglepetés tükröződik, majd halvány pír önti el, s csakhamar utánozhatatlan hamiskás, mosoly kíséretében, kedvesen és graciózan nyújtja kezeckéjét az elé siető ifjakkak.

Midőn Lacira kerül a sor, ez úgy érzi, hogy a szive ki akar ugrani helyéből. De ennek ellenére megtörténik a kölcsönös üdvözlés, éppoly simán, miként a többié.

Ő valami csodát várt. Milyen csodát? — erre nem tudott volna felelni. Talán, hogy Juci az üstökébe fog csimpaszkodni, vagy hogy vele itt nyomban elsüllyed a föld, s így tovább.

De bizony, mindebből misem történt meg. S mivel e megnevelést oly lehetetlennek találta, hát akként szerzett kárpótlást (volt is mit kárpótolnia), hogy elhitette magával, miszerint az üdvözlés alatt őrá szikrázó szemekkel nézett Juci. S ez annyit jelent: még mindenre emlékszik; ergő: jó lesz bűnbánóan, szerényen viselkednie.

Azt persze nyomban elfelejtette, mihelyt ezt az ennivaló, drága kis huncut tündért meglátta, hogy talán neki is van miért neheztelnie.

Később, életének sok küzdelmes órájában eszébe jutott e jelenet. De minden máskép alakult volna, ha olykor-olykor láthatam volna őt!

— Ebéd idején nem sok említésre méltó történt. Ha csak nem az, hogy Laci alig fogyasztott valamit, még az állítólag Jucika által készített süteményből is. Téves ugyanis az az állítás, hogy a szerelmes férfiak (nem számítva ide a Béla féle vad, kamaszvágyú, sem pedig a viveurök szerelmes csoportját, akik valóban) mindent megessznek, Laci nem volt elkényeztetett gyomrú, odahaza és másutt is megette rendes adagját; Juckóéknál mégsem volt erre képes. Persze ezt csak az látta meg, aki jobban figyelte, tekintve, hogy igen lassan evett, s nem egyszer kellett rá várakozni.

Érdekes jelenség volt Béla. Ő kinek nagyétúsége köztudomású volt, szintén keveset szedett mindemből, s ezt is a legtúlzóbb és esetlenül természetellenes bókolásokkal kísérte. Midőn pedig — bár nyilvánvaló ugratási szándékkal — azt mondták a fogyni nem akaró száraz kenyérről, hogy azt Juci dagasztotta: hozzá fordult és erőltetett őszinteséggel kérdezte:

— Tényleg maga sütötte? — S midőn az mosolyogva igent hunyorított: nyomban három hatalmas karajt kergetett le mérhetetlen jónagyomrába. Elvégre kis idomítással még ügyes bohóc is válhat az ilyenből!

A legbölcsebb, mert legkevésbé szerelmes, Gödör Pali volt. Nagyon keveset beszélt, akkor is csak annyit, hogy ő nem tud sokat enni: s mindenből — kivéve a maradék kenyeret — kétannyit fogyasztott, mint az előbbi kettő.

Ebéd után átvonultak a szalonba diskurálgatni. Szó eset az irodalomról, művészetről, táncról, színházról, színészekről s valami kevés a politikáról. De ez röviden száműzetett.

Időközben a vendégek száma egyre nőtt. Eljött Vizi János, a sokgyerekes tanító, néhány jegyző, később Zselszky Zoltán, a fiatal patikus és a bután szerelmes (már t. i. a feleségébe bután szerelmes) fiatal férj, foglalkozásra nézve: körorvos.

Hogy ez utóbbi jelzett állapota ellenére felkereste Hartwickék férjekre veszélyes portáját: az nem egészen saját akaratából történt. Anynyiból volt része benne, hogy szívesen elborozgatott, ha felesége is küldte. Ez pedig gyakran történt, mivel az ifjúasszony únta már férjének álhatatos és változatlan szerelmét, s az állandó boldogságot és így folytonosan valami újra vágyódott. Ezt a mindig vasalt nadrágú és finoman parfömözött, piperkőc Zselszky Zoltán, saját becses személyében rövidesen meg is hozta számára. Ilyformán, míg Bogdán Béla, a szerelmes férj csöndes borozgatásba folytotta affölötti keservét, hogy szabad idejét nem töltheti felesége mellett, annak saját óhajára: addig az ugyancsak „szerelmes“ (noha már nem a férjbe szerelmes) asszony szórakoztatásáról ama bizonyos ifjú és „megértő“ lovag gondoskodott. Hogy jelen esetben elkísérte a felszarvazott férjet: az valószínűleg taktikából történt.

A társalgás egyre élénkebbé lett. A színházzal kapcsolatos témák egész föllelkesítették az elhízott háziasszonyt. Nagyban érdeklődött Koronczóéktól a bonvivantok, opera dívák és a legújabb operettek iránt.

— Tudják kérem, én mindig rajongtam a művészetekért. Valamikor kívülről tudtam az összes mozicsillag és hirneves színész nevét. Sőt legtöbbször még a szerelméről is tudtam részleteket!

Szuszogva, rendkívül komoly, fontos arccal adta elő ezeket, miközben folyton pislogott. Ha tokájára és petyhüdt bőrére izzadó arcára tekintett ilyenkor az ember: önkéntelenül a tele fazék, pöfögő kása jutott eszébe.

— De most sem vagyunk elmaradva! — folytatta.

Állandóan járatjuk a Színházi Életet és tudjuk mindig, hogy Pesten mi a divatos mozarab vagy operett.

— Ha az üzlettől ráérnénk, hát minden estét Pesten töltenék. De azért a szakácsolást is imádom.

— Emlékszik Vizi, hogy dicsérték a háború alatt hozám szállásolt tiszt urak a főztömet?

Az erre kapott általános — és nemcsak a tanító részéről történő — igenléseket, elismerő nyilatkozatokat valóban megérdemelte. Elsőrangú szakács volt.

— De sok munkát is ád az ilyesmi!

Hál' istennek Mari már egészen belejött, s így jut nékem egy-egy kis szabad idő. Csak a férjemen csodálkozom. Olyan közömbös a szí-

nészet iránt... Pedig különben okos ember és nagyon jó apa. Senki úgy nem szereti a családját, mint ő!

Emlékszem, mikor Magda és Juci még egészen kicsinyek voltak: mindig ő vigyazott rájuk. S ha később az iskolából megjöttek: akkor is taníttatta őket s játszott velük.

Én persze szeretem a gyerekeket, különösen ezt a Juckót, de nem tudok annyit foglalkozni velük.

További mondókáját azonban már csak a tizenkét gyerekkel megáldott, s a rengeteg gürcölésben megviselt, szánandó külsejű tanító hallgatta nagy bölöngatások közt; amiért aztán, mint jelenleg is, kijárt neki a bor mellé olykor-olykor egy nagy tányér étel.

A korcsmárosné lágy szívű volt, sajnálta a nyomorgó Vizi Jánost. Ez meg a pótebédékért és vacsorákért szívesen és gyakorta hallgatta a háziasszony lánykori s egyéb történeteit. Így hát kijöttek egymással.

Az idő tovahaladásával a jelenlevőkön kezdett érezhetővé lenni a bor hatása. Mindegyik úgy szónokolt, mintha lelkes néptömeg figyelve zavaira. De mivel kivétel nélkül ezt hitték magukról: egymásra is alig figyeltek.

Az idevaló, harminc év körüli, örökké a szociálisztikus eszméről, elméletekről szóló könyveket bújó, piros nyakkendő, szegényes külsejű, sápadt arcú, borotvátlan segédjegyző — ki mellesleg nagy szerepet álmódott magának az eljövendő világbéke és testvériesülés kivívása körül, — most erősen ágálva magyarázta, hogy az nem hátrány, sőt egyenesen becsülendő, ha valamely színész, pályafutása alatt sok férfivel szeretkezik. Ez a korszellem, a világszellem megértését és a fejlődés irányába való bekapcsolódást jelenti.

Szerinte ezek a nők szentek. S ha ő egykor meg fog nőszülni — erre azonban beteges, vézna teste miatt halvány kilátásai lehettek, — hát ilyen lényt fog nőül választani.

A segédjegyző fejtegetését aztán a helyeslő Zselszky fűzte tovább, kissé más oldalról szemlélvén a dolgok állását:

— Úgy van! Nincs nagyobb szamárság és önzőbb bűn, mint a féltékenység! Hisz annak csak örülni kellene, ha más ember is szereti valakinek a feleségét. Az okos házaspárok nem korlátozzák egymást vágyaikban és szabadságukban. S ez, a természet szent törvényének, a faj logikájának megfogadását jelenti csupán. A közfelfogás szerinti ideális, szép szerelem is hazudott valami. Felvett póz, amely sokaknak hizeleg. Alakoskodói sokszor naivak, sokszor önámítók, de mindig megcsalottak: mert csak folytonos elképzeléseiket élik, ebben élnek. — A meg nem hamisított életre bukkanás, ennek kényszerű élése: egy-egy csalódásként közelítgeti őket. — Nem akarjuk beismerni, vagy nem tudjuk meglátni, hogy ösztönösen őszinte élet-élésre vágyunk, s hogy játszott formák, pózok, szabályok, szokások: pusztán idő, élet és élvezet megrablások. — Ha pedig értékesebbek, több örömet okozók az ily ceremóniás úton elnyert élvezetek, kérdem: mi adja ennek magyarázatát? Két dolog szükséges: a pausa és a küzdés. Ezért volna hasznos és kívánatos, hogy saját belátása és képességei alapján az egyénnek juttatott működési körében produkált munkateljesítmény honoráltassék kizárólag, s ekként elzárva minden segédforrástól, egyéb lehetőségtől: bármely ember csakis munka, küzdés árán és a szükséges pausa után

jutna ahhoz az élet-élvezési alkalomhoz melyet ereje, ideje, képességei tesznek jogossá, de egyúttal határt is szabnak annak! Ez jelentené véleményem szerint, — a legnagyobb perspektívájú fejlődési lehetőséget az emberiség számára.

Dolgozz és szeress! — ezt kellene a maga mélységében átérezni minden embernek. —

Itt egy rövid szünetet tartva; leöblögette szomjas gégéjét két pohár valódi csopakival, aztán újult tüzzel folytatta:

— Milyen bolond némelyik ember. Hát lehet szexuális élet milyensége ok az elítélésre? Megvetésre? Szeretetmegnyilvánulás is lehet bűn? — Mi a biztos fokmérő? Az egészség? termőképesség? Hisz a raffinált élvezésmódok a szellemi fejlettség velejárói, tehát kultúrtermékek, s ezenkívül sokak által kívánatosak és gyönyörködtetők. Mi hát bennük a természetellenes? Mi az elítélendő? Nincs-e rengeteg moreri csinálmány, ami érték? S mi az érték? Élet-teljesség; ézerszínű, formájú élet-élés.

Persze előbbi és mostani fejtegetéseinek erős ellentmondását ki sem vette észre rajta kívül, vagy talán ezúttal, az éber és folytonos figyelmet szétmállasztó szesz hatása alatt még ő is összeegyeztethetőnek hitte.

— Dolgozz és szeress! — én megint csak azt mondom; szereteten érte mindenki megbecsülését, az Ember szeretetét.

Majd, főbekólintott logikájával ismét cinikus önimádatának énje legmélyébe ágyazott vágyai önkéntelen mentegetésére csúszott át, s erős meggyőződéssel szavalta azt a mondatot, melyben úgy hitte krisztusi horizontú megértéséről s szellemének nagyszerűségéről tesz vallomást:

— Helytelen erkölcstelennek bélyegezni és megítélni valakit — én szerintem — az élvezés-mód miatt! Legfeljebb, ha gyermek tudatlan, vagy beteg: segíteni kell rajta!

Bogdán úr e beszéd hallatára szörnyen dühös lett a vakmerő droguistára, s miután jó néhányszor boros poharának a fenekére nézett, megköszörülve torkát: felállt, hogy letromfolja kollegáját és hogy kifejtse csodás elméletét, amelynek eredetisége és klasszikus volta — mint hitte — tekintélyét hatalmasan fogja növelni, de egyúttal elégtételül fog szolgálhatni.

— Kedves barátom! nagy badarságokat mondottál, — kezdte el.

— Ha jól értettelek: te csak az ész akarod ápolni s az erkölcsöt mellőzhetőnek tartod. Ez pedig akkora tévedés, hogy erre már csaknem kétezer évvel ezelőtt fölhevítá Aristoteles kortársainak a figyelmét, mondván: „Az erkölcsi nevelés azért fontos, mert az ember, ha csak értelme művelt, könnyen a legmértéktelenebb és legvadabb lénygé fajulhat.“

— Világnézeti bázisom nékem is a haladás és produktivitás. Ehhez azonban megkívánatik a jó erkölcs; aminek letéteményese — szerintem —: a termékeny házasság.

Itt azután hosszasan fejtegette a szerelmes ember elfogult s együgyű túlzásaival: milyenek kell lennie az anyának, a férjnek; mit csinálna a prostitúció megszüntetése érdekében. Továbbá államilag, intézményesen; miként tiltaná az agglegéni életmódot, illetőleg redu-

kálná arra az esetre, ha beteg valaki, vagy ha a köznek akarja szentelni az életét. Ilyenkor persze kötelező absztinenciát képez, miként azt Tolsztoj hirdette, de természetesen az ifjan kiéltség kizárásával.

Végül a hitvesi hűség büntetésére tért rá. Ezt azonban már nem taglalhatta, mivel — az elméletét nem hogy nagyszerűnek, de egyenesen a haladás kerékkötőjének minősítő beteg jegyző, a bortól is lázasan — mind sűrűbben emelte fel tiltakozó szavát.

Majd beleszólt ismét a patikus, sőt az időközben magára maradt és jóllakott Vizi tanító úr is.

A zajos eszmecsere német dialektussal beszélő korcsmáros jól sejtő indítványa vetette végét:

— No, már mékint veszekedtek? Tyheerünk álsózni!

Hagyjuk itt a felszólításnak eleget tevő kártyázókat, s nézzük meg vajjon mivel szórakozik a fiatalság.

Még midőn a színésznőkkel kapcsolatos beszélgetés morális térre áttevődő vitává fajult volna, a pajkos Juci — ki már ismerte ezek lefolyását — elkialtotta magát:

— Jaj de szép napos idő van! Menjünk a kertbe! — Mire aztán tényleg kivonultak.

Eleinte sétálgattak; később azonban kis virágos kert padjain helyet foglalva: köztük is megindult a vita.

A lökést a naplopó foglalkozás révén fejét örökké szellemességében törő, nagy darab Zumpf József, a szomszéd falú segédjegyzője adta, ki, — zárjelben legyen mondva, — sokat ödögött Juciéknál, s mint utóbb kislát, nem egészen hiába.

Gödör Pali a vidék szépségéről áradozott, rá jellemző csinálnak látszó őszinte hévvel, mire a jegyző csaknem minden logikai kapocs nélkül, olvasottságát akarván fitogtatni, jelentősen fűzte hozzá.

— Nem hiába mondta Rousseau, hogy: „Vissza a természethez.“ De nincs is hozzá fogható szellem! Csoda egy tehetség! Micsoda világfelfogás! Micsoda tanok!? . . . Igazán isteni szülemények!

E páthossal szavalt ürességek kihozták a sodrából az eddig szótlán Lacit, amit fokozott Juckó elismerő arkifejzésének látása is.

— Hát egy ilyen lajhár arasson annak az édes kis tündérnek szeme láttára diadalt!? Hisz „buta, mint hat rendőr.“ És ennek igaza legyen, mikor ő is itt ül? Ezt igazán nem lehet tovább túrni! — vélekedett magában.

Noha Laci maga kedvelője volt Rousseaunak és sokat foglalkozott vele, most támadásra szánta el magát.

— Ugyan, micsoda tanok? — kezdte az ócsárlást. Van, kétség-telenül, sok szép gondolata, megvalósítható elve, s részleteiben élvezhető is, de hiányzik belőle minden valóban nagy, hogy az Ön szavaival éljek: „isteninek“ alapkövetelménye: az egység, az összhang.

Rousseau szélsőséges naturalista és szocialista lélek. Nem az érzések disharmoniáját jelenti ez? A természetes, ősi, primitív életet akarja visszahozni, amelyből száműzni kívánja a marakodó egymástveszélyeztetést, helyébe téve a kulturális fejlődés végcélját, a kiművelt agy — a gondolkodás legmerészebb eredményét: az altruisztikus mindenki-szeretést. — Lehet így a meglevő, a történelmi fejlődés eredményeként jelentkező korabeli állapotokat *jogosan* eltüntetni akarni? És lehet *indokolt*

az évezredekkel azelőttinek, a fejletlennek visszakivánása? — Végtelenül csodálkozom Önön, Zumpf úr. Hogy láthat valaki ilyen homályosan? Hogy lehet egy ilyen szellemet éig magasztalni, nagyságában egyedülállónak minősíteni? — Bocsásson meg! de igazán nem érthetek egyet Önnel. Ha Rousseau legalább, mint ember lett volna korrekt! De ráadásul ilyen proteusi jellem! — Igazán csodálom kedves jegyző urat.

— No hát hiszen nem mondom Önnek Koronczó úr, hogy nincs igaza: de hát ki van hiba nélkül? És elvégre: mért ne tévedhetett volna Rousseau? Hát egy Aristoteles vagy egy Nietsche is: nem tévedett? Nem ismeri Ön azt a közmondást, hogy: tévedni emberi dolog?

Laci újabb, s az előbbinél még kíméletlenebb támadáshoz akart fogni, de rápillantva Juckóra: észrevette annak kedvetlenségét, s torkán akadt a mondókája. Sőt már bocsánatot szeretett volna kérni előző szavaiért is.

— De hát miért néz Juckó mindig arra a ménkü hatalmas leányre oly szerelmesen, rá pedig sehogysem!?

Később a modern lyrikusokról kezdtek beszélgetni. Az előbbieket felejtő Laci nagy lelkesedéssel szólt Ady Endre szimbolizmusának mély szépségeiről s elragadtatva: *A vár fehér asszonya* c. hangulati remekmű kezdő strófájának szavalásába fogott:

„A lelkem ódon, babonás vár,

Mohos, gögös és elhagyott.

(A két szemem ugy-e milyen nagy?

Es nem ragyog és nem ragyog.)“

Még végére sem jutott az első szakasznak, Czipczer Béla — kit talán az bosszantott, hogy nem az állatorvosi szakma problémáit firtatva mellőzésre kárhordatódott, — gyerekes irigykedéstől, féltékenykedéstől hajtva, ráförmedt Koronczóra:

— Mit óbégatod annak a gerincbajos idiótának a verseit? Lát-szik, hogy buta filologus vagy.

Ez az éretlen kiszólás annyira fölháborította Lacit, hogy válasz nélkül hagyta azt. Egyúttal azonban végkép elment a kedve minden további szórakoztatástól, társalgástól. Mikor pedig Juckó megértő komolysággal, mondhatni némi vonzódással ránézett: szive oly édes-bús mártír kínnal telt meg, mint aminőt az április-vasárnapi zuhogó esőben érzett. Majd a könnye csordúlt ki, úgy el volt fogódva.

Ilyformán berekedt a közös témákról való csevegés. Zumpf Jóska csak Jucinak súgdosott, Béla képtelennek látszott új beszélgetési tárgyat adni; Gödör pedig, ki egy darabig Magdával trécselt, — már előbb visszatért a bentlevőkhöz. Most hát ők is követték.

Beesteledett. Összegyülekeztek a vacsorához. Ettek. Utána még rövid ideig még dalolgattak, szórakoztak; aztán a három pesti ifjúra, azaz a jó egynéhány órás gyaloglásukra való tekintettel szétoszóltak s nyugásra tértek.

* * *

Laci szemére jóideig nem jött álom. Béla már javában hortyogott, Pali is mélyen elszunnyadt, csak ő maradt ébren. Bántotta hogy nem szerezhetett bizonyosságot arról a szerinte: kettőjük vonzalma közt kina; falként meredező levélről.

(Folytatjuk.)